

เทศน์เช้า วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๓

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันพระ.. วันพระเห็นใหม่ เป็นวัฒนธรรม เป็นประเพณี ชาวพุทธรู้ว่าวันพระ.. วันโกนวันพระ วันโกนก็เตรียมอาหาร วันพระก็ทำบุญ

ทำบุญกุศล เห็นใหม่ เพราะคนเราเชื่อเรื่องการเกิดและการตาย เชื่อผลของวิญญู การเกิดเป็นผลของวิญญู บุญกุศลพาให้เราเกิด เวลาเราเกิดมาแล้วเราต้องการความสุข เราต้องการประสบความสำเร็จทางชีวิตนะ แต่ความสำเร็จในชีวิตของแต่ละคนมันมี เป้าหมายไม่เหมือนกัน

การประสบความสำเร็จชีวิตทางโลก เห็นใหม่ เวลาเราประสบความสำเร็จชีวิตทางโลก เวลาเราจะพลัดพราก.. ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด เวลาคนเฒ่าคนแก่ เห็นใหม่ แก่เฒ่าแล้วเข้าวัดเข้าวาเพื่อหาอริยทรัพย์ เพื่อจะดำรงชีวิตนี้ต่อไปข้างหน้า นี้พูดถึง เวลาเราเฒ่าเราแก่..

แต่ถ้าในปัจจุบันนี้ ถ้าโลกเจริญ ในการปฏิบัตินั้นเจริญ เขาปฏิบัติกันเพื่อที่สุดแห่งทุกข์ แล้วที่สุดแห่งทุกข์นะ สมบัติอันนี้เป็นสมบัติอันประเสริฐ ถ้าสมบัติอันประเสริฐ อยู่ที่คนมีคุณกำมันถึงจะเห็นสมบัติอันประเสริฐได้ ถ้าคนไม่มีคุณกำมันไม่รู้จักสมบัติอันประเสริฐ

สมบัติอันประเสริฐ เห็นใหม่ สุขความทุกข์ในหัวใจ ถ้ามีความสุขความทุกข์ในหัวใจ เราพยายามจะหลีกเร้นให้รอดพ้นไปจากความทุกข์ ความทุกข์คืออวิชชา คือความไม่รู้ นั่นละคือความทุกข์.. มีความล่งเลสงสัย มีความทุกข์

เวลาเป็นพระโสดาบัน นี้สักกายทิฏฐิ ความเห็นผิดในกาย.. พอไม่มีสักกายทิฏฐิ มีสัมมาทิฏฐิความเห็นถูกต้องนะ วิจิกิจฉา สิ้นพตปรามาส คือความล่งเลสงสัยมันสูญสิ้นไปเอง มันสูญสิ้นไปเพราะเราเป็นสัมมาทิฏฐิ เราเห็นความถูกต้องว่าสิ่งนี้เป็นมิจจาทิฏฐิ นี้พอมีความเห็นถูกต้องความล่งเลสงสัยก็หายไป

แต่ในปัจจุบันนี้เรามีแต่ความลึกลับสงสัย ศึกษาขนาดไหนก็ศึกษามาด้วยความลึกลับสงสัย ความลึกลับสงสัยว่ามันจะมีจริงหรือเปล่า มันจะเป็นจริงหรือเปล่า ครูบาอาจารย์ของเราถ้าท่านเป็นจริงแล้วจะทำไม่ว่าท่านยังอนุญาตขนาดนั้น

ความอนุญาต ความอนุญาตมันเป็นกิริยา ถ้าอนุญาตด้วยกิเลสมันจะฆ่ามันจะแกง แต่ความอนุญาตของพ่อของแม่นะเพื่อความปรารถนาดี นี่การแสดงออกมันหยุดยั้งได้ มันหยุดยั้งสิ่งที่เป็นกิเลสค้นหาความทะยานอยากของผู้ที่ไม่รู้ตัว เห็นไหม นี่สิ่งที่รู้ตัวอยู่ ถ้ารู้ตัวอยู่สิ่งนั้นมันก็แสดงออกไม่ได้ แต่การชี้แนะว่านี่อารมณ์รุนแรงๆ ความที่อารมณ์รุนแรงนี้ รุนแรงด้วยกรรมหรือรุนแรงด้วยกิเลสละ

ถ้ารุนแรงด้วยกรรม รุนแรงด้วยกรรมนี้ ความปรารถนาดี ความต้องการให้เป็นคนดี นี่ความปรารถนาที่รุนแรงขนาดนั้น เพื่อจะส่งเสริม เพื่อจะยกย่องเชิดชู แต่ถ้ามันเป็นความรุนแรงด้วยกิเลสค้นหาความทะยานอยาก ถ้าเป็นกิเลสค้นหาความทะยานอยากความรุนแรงนี้แสดงออกด้วยการเปลอสติ

แต่ถ้ากิเลสค้นหาความทะยานอยากเห็นไหม การที่แสดงออกด้วยความนุ่มนวล.. นี่คาบอานน้ำผึ้ง มันทำลายทั้งนั้นละ สิ่งที่ยังทำลาย มันจะนุ่มนวลขนาดไหนมันก็ทำลาย มันทำลายอยู่ที่ไหนละ มันทำลายอยู่ที่หัวใจ เห็นไหม มโนกรรม.. สิ่งที่จะมีการกระทำเราต้องมีความนึกคิดก่อน มันเผาตัวเราก่อนนะ.. พอมันตัวเราแล้วมันจะค่อยเผาคนอื่น นี่เราคิดเวลาเราวางแผน เราจะมีความสุขมีความสบายใจไหม กิเลสมันเผาเราก่อน

เวลากิเลสมันเผาเราก่อน เห็นไหม ในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า “ผู้ใดโกรธ เราเห็นกิริยาที่เขาแสดงความโกรธมา เราโกรธตอบเราโง่กว่าเขา” แต่เวลาสิ่งที่ว่าเวลาเขาโกรธมา นี่เราต้องโกรธตอบเพราะแสดงกิริยาให้เราไม่พอใจ ความไม่พอใจมันก็เกิดขึ้นมา ถ้าเรามีสติยับยั้งนะ แต่ถ้าไม่มีสติยับยั้งมันก็เป็นไฟไปด้วยกันทั้งคู่ การเป็นไฟไปมันก็มีการกระทบกระทั่งกัน

นี่เราเห็นโทษกันขนาดนั้น เราถึงเป็นวัฒนธรรม เราถึงพยายามยับยั้งของเรา พยายามยับยั้งสิ่งที่เราควบคุมมันไม่ได้ ฉะนั้นการยับยั้งคือการฝึกฝน การเสียสละทานนี้

คือการฝึกฝน เห็นใหม่ การเสียสละทานคือตัดแปลงตน การตัดแปลงเห็นใหม่ ไม้คดเขายังจะตัดแปลงให้เป็นไม้ตรง เขาแกล่นไฟ เขาพยายามตัดให้ตรง

จิตใจเรานี้มันคดในข้อ มันงอในกระดูก.. จิตใจทุกคนปรารถนาคุณงามความดี แต่กิเลสมันคดในข้องอในกระดูก เราไม่สามารถจะยึดให้มันตรงออกมาได้ แต่ถ้าคนเขาเป็น เห็นใหม่ คุณวิเศษเวลาหมอเขาเป็นเขากลายเส้นของเขาได้ เขาจับเส้นของเขาได้ นี่มันคดในข้อ มันงอในกระดูก จับให้มันคลายออกมา นี่เราใช้สติปัญญาขยับขึงมัน จะคลายมันออกมา จะคลายสิ่งนี้ออกมา

สิ่งที่คลายออกมามันมีความพร้อมใหม่ ถ้ามีความพร้อมนี้เราเสียสละทาน เราทำบุญกุศลของเราเพื่อให้ได้ฟังธรรม พอฟังธรรม ถ้าฟังธรรมนี้มันสะท้อนหัวใจของเรา มันเตือนเรานะ เห็นใหม่ สิ่งนี้มันรู้ๆ กันอยู่ นี่เรารู้กันอยู่ว่าคนเกิดมาแล้วต้องตาย ทุกคนพูดได้ทุกคนว่าเกิดมาแล้วต้องตาย แต่เวลามันตายจริงๆ ขึ้นมานี้มันสะท้อนหัวใจ เวลาพูดมันพูดเหมือนกับไม่รับผิดชอบใจ มันปิดสว่ให้พ้นจากหน้าบ้านมันไป

สิ่งใดๆ เวลาถึงที่สุดขึ้นมาแล้ว พอไปเผชิญกับความตายขึ้นมา นี่ทุกข์โศก เศร้าใจ เสียใจ ว่าสิ่งนั้นเราไม่น่าจะประมาทขนาดนี้เลย เราควรจะมีอะไรคิดไม่คิดมือมา เห็นใหม่ ถึงเวลาตายขึ้นมาไม่มีสิ่งใดคิดไม่คิดมือไปเลย แต่เวลาเราทำบุญกุศล นี่สิ่งนี้จะคิดไม่คิดมือเราไป สิ่งทีเสียสละมานี้เป็นวัตถุ แต่สิ่งที่ได้มาคือหัวใจใจ คือความรู้ใจ

นี่มโนกรรม.. กรรมที่มันตอกย้ำเข้าไปแล้ว เวลาเราฟังข่าวต่างๆ ขึ้นมา เราฟังข่าวนั้นผิดพลาดขึ้นมา เราก็อ้างใจตามนั้นตามที่เวลาเราเข้าใจผิดพลาด เห็นใหม่ เราฟังขึ้นมาเราผิดพลาด หัวใจนี้ก็เหมือนกัน หัวใจเป็นผู้เสียสละ ถ้าหัวใจไม่คิดเสียสละนะ เราไม่คิดจะกระทำ สิ่งนั้นจะเกิดขึ้นมาได้อย่างไร

แต่พอเวลาเสียสละนี้เสียสละเป็นวัตถุ สิ่งที่เป็นวัตถุ สิ่งที่เป็นบุญกุศลของเราเป็นทานของเราจิตใจมันเสียสละขึ้นมา สิ่งนี้มันซบลงมาที่ใจ ซบลงมาที่ใจ.. ใครทำขนาดไหน ทำเสียสละขนาดไหน สิ่งนี้มันซบมา นี่ละสิ่งนี้จะติดตัวเราไป จะติดหัวใจนี้ไป

นี่มันเป็นบุญกุศลนะ ! บุญกุศล.. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว แต่เวลาเราปฏิบัติขึ้นไปจนถึงที่สุดแล้วนี่มันข้ามทั้งดีและชั่ว ถึงที่เป็นความดีต้องอาศัยความดีนั้นไป ถ้าอาศัยความชั่วไปไม่ได้ อาศัยความชั่ว ความชั่วมันทำลายเราตั้งแต่เริ่มต้น เวลาคิดขึ้นมามันเผาเราตั้งแต่เริ่มต้นแล้วทำลายผู้อื่นไป.. ความชั่วนี่มันจะอาศัยไปได้ไหม ความชั่วมันมีแต่ดึงลงต่ำ ดึงลงนรกอเวจี แต่ความดีนี้จะดึงขึ้นสูง ดึงขึ้นสูง อาศัยความดีนี้ไป

เราทำความดี เรานั่งสมาธิ เราเดินจงกรม นั่งสมาธิ ภาวนา อยู่โคนต้นไม้ อยู่ที่ไหน เรานั่งของเราสงบเสงี่ยมของเรานี้ เราทำเพื่ออะไรล่ะ เห็นไหม กิริยานี้เป็นกิริยานะ เรานั่งนี้เราเอาหัวใจต่างหากล่ะ เวลาทำขึ้นมา นี่สิ่งที่เรากำลังอยู่นี้เราทำเพื่อหัวใจของเรา ถ้าหัวใจมันสงบร่มเย็นขึ้นมา มันมีความสุขของมัน ความสุขอันนี้ไม่ใช่อาภิสนะ

เวลาเราทำบุญกุศลขึ้นมา นี่เราทำความพอใจของเรา เราทำแล้วมันมีความอึดอ้อมของเรา อันนี้มันเกิดจากอาภิส เกิดจากการกระทำ เกิดจากอาภิสมันต้องมีผลตอบแทน มันถึงมีการกระทำมันถึงมีสัมผัส เวลาเราภาวนาของเรา เห็นไหม พุทโธ พุทโธนี่ใจสัมผัสใจ.. แต่เราต้องสัมผัสด้วยวัตถุ เราไม่มีวัตถุไม่มีทรัพย์ วัตถุสัมผัสใจมันหยาบ เห็นไหม มันต้องอาศัยวัตถุที่ใจมันหยาบนั้นมันถึงได้พอใจ แต่เวลาเราปฏิบัติขึ้นมา ถ้ามันมีความขัดแย้งของใจนี้มันพอใจไม่ได้

เขาว่าสมาธิมันมีความสุขสงบร่มเย็น นี่ถ้าสงบมันไม่ได้สงบซักที มันมีแต่ความฟุ้งซ่าน ความฟุ้งซ่านเพราะอะไร เพราะกิริยามันตั้งความสงบ แต่หัวใจมันเอาไฟมาเผา มันเองไง แต่ถ้าเราพุทโธ พุทโธของเราไป เห็นไหม คิวเวลาเราคิดไฟขึ้นมา หน้าที่เราคือเรารักษาไฟของเราไม่ให้มันมอดมันไหม้ ตบะธรรมมันจะเกิด

แต่นี้จุดไฟนะจุดไม่ติด แล้วเราก็จะพัดให้ไฟมันติดขึ้นมา ให้ไฟมันติดขึ้นมา.. พุทโธ พุทโธก็สักแต่ว่า ทุกอย่างก็สักแต่ว่า มันทำไม่จริงไม่จริงขึ้นมา ถ้ามันจริงจริงขึ้นมา เห็นไหม นี่จุดไฟติดขึ้นมาแล้ว ถ้ามันพัดขึ้นมา เราจะรักษากองไฟเรา ไฟเรามันจะลุกขึ้นมา ไฟมันจะโชติช่วงขึ้นมา นี่ตบะธรรม ! พอตบะธรรมขึ้นมามันจะมีความสุขของมัน.. แล้วสุขเป็นอย่างไรล่ะ

ถ้าคนไม่เป็นสมาธิพูดเรื่องสมาธิไม่ได้ ถ้าคนไม่เคยมีปัญญาพูดปัญญาไม่ได้ นี่เวลาเป็นสมาธิว่างๆ ว่างๆ ว่างๆ นี่ลมมันก็ว่างทำไมมันไม่มีความสุขเลย ลมมันทำลาย

คนอื่นไปหมด เห็นใหม่ ลมมันก็ว่าง สุนัขจิ้งจอกมันก็ว่าง แต่สุนัขจิ้งจอกมันว่างแล้วมันได้อะไรขึ้นมาล่ะ

นี่มันเป็นธรรมะสาธุการนะ.. ธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะเป็นธรรมชาติ การเกิดและการตายเป็นธรรมชาตินะ ธรรมชาติตรงไหน ธรรมชาติที่เราควบคุมไม่ได้ เราควบคุมไม่ได้เพราะอะไร กรรมดีกรรมชั่ว.. กรรมดีกรรมชั่ว เกิดสูงเกิดต่ำนี้มันเกิดโดยอำนาจของกรรม นี่อำนาจของกรรม แต่อำนาจของกรรม พระพุทธเจ้าสอนไว้ละ คนเราไม่ได้ดีเพราะการเกิด ไม่ได้ดีเพราะชาติ

การเกิดนะไม่ได้ดีเพราะชาติตระกูลใจ มันดีที่การกระทำ.. นี่เกิดสูงๆ ต่ำๆ ขึ้นมาก็แล้วแต่ แต่มันมีจิตได้สำนึก จิตได้สำนึกของคน เห็นใหม่ จิตได้สำนึกของคนที่ทำคุณงามความดีมา แล้วบุญกุศลพาไปเกิดเป็นมนุษย์ แล้วมนุษย์นี่คูติ มนุษย์คิดแตกต่างกันไป มนุษย์คิดหลากหลายกันไป แล้วถ้ามนุษย์มีจุดยืนขึ้นมา มนุษย์ที่คิดนะเขาจะชักชวนไปในทางที่ไม่ดีนี่มันไม่ไปหรอก มันละอายใจ

ความละอายใจนี่มันจะรู้ตัวของมัน เขาชักชวนไปในทางที่ไม่ดีมันไม่ไปหรอก แต่ถ้าชักชวนไปในทางที่ดีก็ไป แต่มนุษย์เห็นใหม่ บางคนไม่ต้องชักชวนหรอกมันอยากของมันเอง.. นี่ไง นี่พื้นฐานของมัน พื้นฐานของจิต นี่บารมีธรรม ! บารมีธรรม.. คูติเราอยากมีเขาวัวมีปัญญา มีเขาวัวปัญญามาจากไหนล่ะ มีการศึกษาแล้วก็ว่าฉลาด คนศึกษาขนาดไหนนะ ในสังคมทุกสังคมมีทั้งคนโง่และคนฉลาด ฉลาดมากหรือฉลาดน้อยนี้แล้วแต่บุญกุศลของเขา

นี่ก็เหมือนกัน เราทำของเรา เราอยากมีความฉลาดของเรา เห็นใหม่ เรานั่งภาวนาพุทโธ พุทโธ.. เขาบอกพุทโธนี่มันไม่มีปัญญา ไม่มีปัญญา ถ้ามันพุทโธขึ้นมา คนเรากล้าถึงตัวเอง คนนั้นเป็นคนดีทุกคนแหละ

คนเรานี้ลืมหืม ! ลืมหืม ! มันฉลาดขนาดไหนมันก็เผาตัวมันเอง แต่ถ้าเราพุทโธ พุทโธ จิตมันมีหลักของมันใช่ไหม ทำดีก็รู้ว่าดี ทำชั่วก็รู้ว่าชั่ว มันรู้ตั้งแต่อยากกระทำ เพราะมันมีสติปัญญา มันสำนึกตัวมันเอง สำนึกเพราะอะไร สำนึกเพราะมันมีสติปัญญาของมัน สติ นี่พุทโธ พุทโธ มีสติของมัน.. มีสติของมัน นี่สติตัวนี้ ! ตัวมีสติ..

“ภิกษุทั้งหลาย.. เชอจงพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาทเถิด”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี้เวลาธรรมครั้งสุดท้าย เห็นไหม “เชอจงพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาทเถิด” เรามีสติปัญญา เรามีสติ เรากำหนดพุทฺธฺโธของเร.. สติเห็นไหม มีสติมีปัญญานี้มันตรงข้ามกับความประมาท ถ้าความประมาทชีวิตมันก็ไหลไปตามอำนาจของมัน ชีวิตไหลไปตามกระแส แต่ถ้ามันเป็นของเรานะเราฝืนเขา.. เราฝืนเขา

โลกเขาเป็นอย่างนี้ โลกเขามีการเอารัดเอาเปรียบกัน โลกเขาต้องต่างๆ กันไป.. นี้เราก็ออยู่กับเขา ถ้าเรามีอำนาจวาสนาสงั้นนั้นจะไม่เกิดกับเรา สิ่งนั้นมันจะมีการแก้ไขของมันไปได้ แต่ถ้าสิ่งที่มันมานั้นเป็นเวรเป็นกรรมนั้นอีกเรื่องหนึ่ง แต่ถ้าเรามีปัญญาของเรา เราแก้ไขของเราได้ นั่นมันอยู่ที่เวรที่กรรมๆ ถ้าอยู่เวรกรรมไม่ใช่บอกว่กรรมๆ เป็นกรรมก็ต้องปล่อยมันไปตามกรรม

“กรรมดี-กรรมชั่ว” กรรมคือการกระทำ กรรมคือการกระทำ ทำดีทำชั่ว.. ถ้าทำดีทำชั่วมา นี้กรรมคือการกระทำ ไม่ใช่ว่ากรรมแล้วมันต้องเป็นอย่างนั้นไป เห็นไหม ถ้าทุกอย่างมันเป็นของตายตัวนะพระอรหันต์เกิดไม่ได้

คนเราเกิดมาด้วยอวิชชา คนเราเกิดมาเป็นปุถุชนทั้งนั้นแหละ แล้วมันภาวนาอย่างไร มันพ้นจากกิเลสไปได้อย่างไร มันทำได้.. มันทำได้ กรรมดีไป ทำความดี นี้กรรมดีมันจะพริก ! พริกวิฤติ พริกต่างๆ ที่เราเป็นอยู่นี้ให้มันเปลี่ยนแปลงได้.. ถ้ามันเปลี่ยนแปลงได้เพราะอะไร เพราะสติปัญญาของเรา

สติปัญญาของเรานะ ถ้ามันถึงที่สุด เห็นไหม เราอยู่กับโลกไป โลกเขาจะเอารัดเอาเปรียบขนาดไหน แต่ถ้าเราอยู่กับเขา เราอยู่กับเขาโดยที่ไม่ติดเขา แต่ต้องอยู่กับเขา เพราะเราเกิดมากับโลก คนเกิดมาเป็นมนุษย์มีพ่อแม่ มีชาติมีตระกูลทั้งนั้นละ แต่ชาติตระกูลก็คือชาติตระกูล เห็นไหม แล้วทุกคนถึงชราคร่ำคร่าแล้วมันก็ต้องพลัดพรากจากไป เราอยู่ในชาติตระกูลด้วย แล้วเราถึงจิตใจของเราด้วย เราจะมีสิ่งใดพึ่งพาอาศัยของเราด้วย เราจะมีหลักเกณฑ์อะไรของเราเห็นไหม

หลักเกณฑ์อะไรของเราละ นี่มันเกิดแล้วต้องตาย ตายแล้วต้องเกิดตลอดไป ถ้าตลอดไปนะ แล้วความเกิดความตายนี้เรารู้ว่ามันเป็นเวรเป็นกรรมที่เราไม่รู้ได้.. รู้ได้ต่อเมื่อเป็นเรานี้แหละ แต่เวลามันสุขมันทุกข์ละ เวลามันไฟสุ่มขอน มันเผาหัวใจนี้ทุกคนรู้ได้ แล้วถ้าทุกคนรู้ได้ แล้วเราไม่ต้องการให้ไฟสุ่มขอนเรา เราไม่ต้องการให้ไฟหัวใจนี้มันเผาเรา นี่เราจะแก้อย่างไร

ถ้าแก้อย่างไร.. นี่เป็นปัจเจกตั้ง เป็นสันติปฏิญโก นี่ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาองค์เดียว นี่เป็นผู้สอนตั้งแต่เทวดา อินทร์ พรหมลงมา แล้วสอนให้พวกเรานี้รักษาใจให้ได้ แก้ใจใจให้ได้

พุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งพุทธะ พุทธะ.. ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เรายังหลับไหลอยู่นะ จิตใจยังหลับไหลอยู่กับความไม่รู้ อวิชชาในหัวใจของตัวมันปิดกั้นไว้ แล้วก็หลับไหลออกมาแต่สังคมโลก สังคมโลกเขากำลังหาอยู่หากินกัน เขาพยายามจะมีชื่อเสียงเกียรติคุณกัน เราก็จะไปแข่งขันกับเขา

แต่ถ้ามันพอนะ.. เรารู้ว่าเราต้องการอะไร ชีวิตเราต้องการอะไร เรารู้ว่าเราอยู่กับโลกอยู่เพื่ออะไร เรารู้ของเรา เรามีสติปัญญาของเรา นี่เขาเราร้อนนัก เราก็อยู่กับเขาแต่เราก็ไม่เราร้อนไปกับเขา แต่ในเมื่อมีอยู่ เห็นไหม สิ่งที่มีอยู่มันก็ต้องโดนแผดเผาเป็นธรรมดา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์ เป็นศาสดาของเรา เวลาจะปรินิพพาน เห็นไหม “อานนท์ ! ตักน้ำเถอะ เราหิวกระหายเหลือเกิน เราต้องการน้ำดื่มเพื่อประทังความหิวกระหาย” ในเมื่อมีร่างกายอยู่ ในเมื่อยังมีสอุปาทิเสสนิพพาน ยังมีร่างกาย มีธาตุขันธ์อยู่ มันต้องมีการบำรุงรักษา มันต้องมีการดูแลเยียวยากันไป

แต่หัวใจ.. หัวใจมันเป็นเรื่องของหัวใจนี้อีกเรื่องหนึ่ง ในเมื่อมี เราเกิดกับโลกก็เหมือนกัน เราอยู่กับเขามันมีทั้งนั้นแหละ เรื่องความกระทบกระทั่งอื่นกันต้องถึงแน่นอน แต่ ! เรารักษาหัวใจเราได้ไหม เราวางไว้ได้ไหม เราดูแลได้ไหม ถ้าเราฝึกเราหัดขึ้นมาเราทำได้ ถ้าเราไม่ฝึกไม่หัดของเรามันจะเผาผลาญไปหมดเลย มันเผาผลาญ เห็นไหม

แล้วก็มารยาทสังคมว่าสบายดีไหม.. สบายดีไหม แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถามว่า “ทนได้ไหม.. ทนได้ไหม เธอยังทนอยู่ได้ไหมชีวิตนี้.. เธอยังจะทนอยู่ได้ไหม เธอยังจะรักษาอยู่ได้ไหม ถ้าเธอยังทนอยู่ได้มันเป็นอย่างนี้เอง ของมันเป็นอย่างนี้เอง”

แต่ ! แต่ถ้ามันเป็นอย่างนี้เอง โดยปฏิเสธโดยไม่เข้าใจก็ไม่ได้สิ่งใดเลย.. มันเป็นอย่างนี้เอง ทำไม่ถึงเป็น มีเหตุมีผลอย่างไรถึงเป็น แล้วเป็นแล้วเราจะปลดเปลื้องมันอย่างไร พอปลดเปลื้องจบแล้วมันถึงเป็นอย่างนี้เอง..

แต่ถ้าไม่ได้ปลดเปลื้องเลยไม่ใช่เป็นอย่างนี้เอง ! เราเป็น.. เราเป็น.. เราเป็น.. แต่อ้างกันไป แต่ถ้าถึงที่สุดแล้วมันคือเป็นอย่างนี้เอง เพราะเราปลดเปลื้องแล้ว เราแก้ไขแล้ว เป็นความจริงในหัวใจแล้ว เราถึงจะมีที่พึ่ง

วันพระ.. วันพระ เห็นไหม พระเป็นผู้ประเสริฐ หัวใจเราถ้ามีหลักมีธรรมมันจะประเสริฐ วันพระเป็นผู้ประเสริฐ.. พระแปลว่าความประเสริฐ หัวใจเราประเสริฐแล้ว เรามีที่พึ่งที่อาศัยของเรา เรามีที่พึ่งที่อาศัย มีที่เกาะนะ ไม่อย่างนั้นมันเร่รอน.. วันพระเราทำบุญกุศลของเรา เพื่อหัวใจของเรา เพื่อพุทธะในหัวใจของเรา เอวัง